

**Finansijski izvještaji za
godinu koja se završava
31. decembra 2023. godine
i Izvještaj nezavisnog
revizora**

Zdravstveno - turistički centar Banja
Vrućica a.d. Teslić

SADRŽAJ

Odgovornost rukovodstva i Uprave Društva za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja	3
Izvještaj nezavisnog revizora.....	4
Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine.....	9
Bilans tokova gotovine za period 01.01. - 31.12.2023. godine	10
Izvještaj o promjenama na kapitalu za period 01.01. - 31.12.2023. godine	11
1. Osnovni podaci o Društvu	12
2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja	13
3. Pregled značajnih računovodstvenih politika.....	14
4. Značajne računovodstvene procjene.....	21
5. Prihodi od prodaje robe	22
6. Prihodi od pruženih usluga	22
7. Ostali poslovni prihodi	23
8. Nabavna vrijednost prodate robe.....	23
9. Troškovi materijala	23
10. Troškovi goriva i energije.....	24
11. Troškovi plata, naknada plata i ostalih ličnih rashoda.....	24
12. Troškovi proizvodnih usluga	25
13. Troškovi amortizacije i rezervisanja.....	25
14. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa).....	26
15. Ostali rashodi i gubici	26
16. Porez na dobit	27
17. Zarada/(gubitak) po akciji	27
18. Nekretnine, postrojenja i oprema.....	28
19. Zalihe i dati avansi.....	29
20. Kratkoročna potraživanja.....	29
21. Kratkoročni finansijski plasmani.....	30
22. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	30
23. Kratkoročna razgraničenja.....	31
24. Kapital	31
25. Dugoročna rezervisanja.....	32
26. Dugoročni krediti.....	32
27. Kratkoročne finansijske obaveze	33
28. Obaveze iz poslovanja	33
29. Obaveze za plate i naknade plata	33
30. Ostale obaveze.....	34
31. Vanbilansna evidencija.....	34
32. Transakcije sa povezanim licima	35
33. Upravljanje finansijskim rizicima	35
34. Poreski rizici	36
35. Događaji nakon datuma izvještavanja	36
36. Sudski sporovi	37

Odgovornost rukovodstva i Uprave Društva za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

Rukovodstvo Društva dužno je pripremiti godišnje finansijske izvještaje, koji daju objektivno i istinito prikaz finansijskog položaja Društva, te rezultate njegovog poslovanja i gotovinskog toka u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremu godišnjih finansijskih izvještaja. Rukovodstvo i Upravni odbor imaju opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su im u razumnoj mjeri dostupni kako bi im omogućili očuvanje imovine Društva, te sprječavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Rukovodstvo je odgovorno za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu godišnjih finansijskih izvještaja na principu neograničenosti vremena poslovanja.

Rukovodstvo je dužno podnijeti na usvajanje Upravnom odboru godišnji izvještaj Društva zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Upravni odbor usvaja iste.

Finansijski izvještaji za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine na stranama 4. do 37. su odobreni od strane rukovodstva, potvrđujući ovo, potpisuje:

Direktor Društva

Izveštaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294
F +387 51 211 501
E office@ba.gt.com
www.grantthornton.ba

Akcionarima Društva Zdravstveno - turistički centar Banja Vrućica a.d. Teslić

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Zdravstveno - turistički centar Banja Vrućica a.d. Teslić (u daljnjem tekstu "Društvo"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2023. godine, i bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu, bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na navedeni datum i napomene uz finansijske izvještaje, koje uključuju pregled značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji prikazuju istinito i objektivno u svim materijalno značajnim aspektima, finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2023. godine i njegovu finansijsku uspješnost, te njegove novčane tokove za godinu koja je tada završila u skladu s računovodstvenim propisima Republike Srpske.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljno opisane u našem izvještaju u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo u odnosu na Društvo u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA), i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Uvjereni smo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini, kao i u formiranju našeg mišljenja o njima i mi ne izražavamo posebno mišljenje o ovim pitanjima.

Ključno pitanje revizije	Primijenjene procedure revizije
<p><i>1. Priznavanje prihoda od prodaje usluga (napomena br. 6)</i></p> <p>Prihodi od pruženih usluga u 2023. godini iskazani su u iznosu od 19.671.855 KM i najvećim dijelom odnose na prihod od smještaja u okviru bolničkog i turističkog programa.</p> <p>Priznavanja prihoda je odabrano kao ključno pitanje jer smatramo da postoji rizik da su iskazani prihodi koji se odnose na količinu i cijenu pruženih usluga više iskazani i rizik da je priznavanja prihoda izvršeno u različitim periodima u odnosu na datum kada je usluga pružena.</p> <p>Usmjerili smo pažnju na provjeru tačnosti evidentiranih prihoda, osnov za priznavanje prihoda kao i povezane kontrole koje se odnose na priznavanja prihoda.</p>	<p><i>Naše procedure su uključivale sljedeće postupke:</i></p> <p>Procijenili smo okruženje Društva u pogledu kontrola, te razgovarali sa zaposlenima.</p> <p>Stekli smo razumijevanje internih kontrola koje je Uprava ustanovila u vezi priznavanja prihoda.</p> <p>Uradili smo analitičke procedure na svim vrstama prihodima od usluga i dobili pojašnjenja za sva značajnija odstupanja.</p> <p>Na bazi uzorka sproveli smo testove kontrola na prihodima od usluga smještaja.</p> <p>Na bazi uzorka provjerili smo osnove za priznavanje prihoda od pruženih usluga, kao i procedure neophodne za sticanje uvjerenja da su događaji povezani sa priznavanjem prihoda nastali.</p> <p>Revizorskom procedurama na bazi uzorka provjerili smo obračun iskazanih prihoda u skladu sa važećim cjenovnikom i sa važećim ugovorima.</p> <p>Revizorskim procedurama provedenim na bazi uzorka, potvrdili smo da su prihodi priznati u periodu na koji se i odnose.</p>

Odgovornost Uprave za finansijske izvještaje

Uprava Društva je odgovorna za sastavljanje i fer i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske kao i za takve interne kontrole za koje Uprava Društva utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale uslijed pronevjere ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava Društva je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju i objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Lica ovlašćena za upravljanje odgovorna su za nadzor nad procesom finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorov izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namijerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazanje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;
- zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;

- ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija

Mi komuniciramo sa onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i sve značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije

Takođe, obezbjeđujemo Upravi izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtijeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koje se u razumnoj mjeri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost, i, gdje je to primjenljivo, odgovarajuće mjere zaštite.

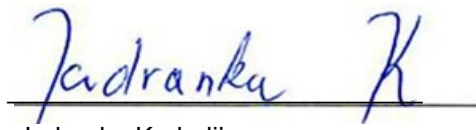
Od pitanja saopštenih Upravi, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i, shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuju javno objelodanjivanje u vezi sa pitanjem ili, kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, odlučimo da pitanje ne bi trebalo da se saopšti u našem izvještaju zbog toga što se u razumnoj mjeri može očekivati da negativne posljedice saopštavanja prevaziđu korist za javni interes od saopštavanja tog pitanja.

Partner na revizorskom angažmanu čiji je rezultat ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Jadranka Kurbalija, Ovlašćeni revizor.

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Banja Luka, 22. maj 2024. godine

Isidora Džombić,
Managing Partner – Direktor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Jadranka Kurbalija
Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Bilans uspjeha za period 01.01. - 31.12.2023. godine

Bilansne pozicije	Napomene	2023. u KM	2022. u KM
Poslovni prihodi			
Prihodi od prodaje robe	5	2.086.060	2.036.775
Prihodi od pruženih usluga	6	19.671.855	17.844.135
Ostali poslovni prihodi	7	307.357	472.341
		22.065.272	20.353.251
Poslovni rashodi			
Nabavna vrijednost prodane robe	8	(782.513)	(676.692)
Troškovi materijala	9	(4.060.567)	(3.237.683)
Troškovi goriva i energije	10	(1.252.729)	(1.277.598)
Troškovi plata, naknada plata i ostalih ličnih rashoda	11	(6.062.512)	(5.108.284)
Troškovi proizvodnih usluga	12	(927.016)	(824.701)
Troškovi amortizacije i rezervisanja	13	(1.452.778)	(2.096.157)
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	14	(239.444)	(192.765)
Troškovi poreza		(118.458)	(146.096)
Troškovi doprinosa		(12.831)	(7.756)
		(14.908.848)	(13.567.732)
Poslovni dobitak/(gubitak)		7.156.424	6.785.519
Finansijski prihodi		97.270	82.423
Finansijski rashodi		(21.152)	(65.344)
Ostali prihodi i dobici		30.242	55.175
Ostali rashodi i gubici	15	(22.030)	(87.076)
Prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina		23.997	16.478
Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina		(48.651)	(72.808)
Dobitak/(gubitak) prije oporezivanja		7.216.100	6.714.367
Odloženi poreski rashodi perioda	16	(728.840)	(687.796)
Neto dobitak/(gubitak)		6.487.260	6.026.571
Zarada/(gubitak) po akciji	17	0,193	0,179

Prateće napomene su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Lice ovlašteno za zastupanje Društva

Lice sa licencom

Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine

Bilansne pozicije	Napomene	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Stalna sredstva			
Nematerijalna sredstva		109.844	118.499
Nekretnine, postrojenja i oprema	18	59.280.038	53.389.154
Dugoročni finansijski plasmani		52.000	52.000
		59.441.882	53.559.653
Tekuća sredstva			
Zalihe i dati avansi	19	685.213	704.702
Kratkoročna potraživanja	20	917.917	813.282
Kratkoročni finansijski plasmani	21	2.100.000	1.000.000
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	22	5.732.210	7.201.971
Porez na dodatu vrijednost		3.508	856
Kratkoročna razgraničenja	23	345.686	208.726
		9.784.534	9.929.537
BILANSNA AKTIVA		69.226.416	63.489.190
Vanbilansna aktiva	31	2.242.758	900.549
Kapital	24		
Osnovni kapital		33.600.177	33.600.177
Rezerve		5.562.140	5.562.140
Revalorizacione rezerve		5.258.643	5.258.643
Neraspoređeni dobitak ranijih godina		12.418.419	6.391.848
Neraspoređeni dobitak tekuće godine		6.487.260	6.026.571
		63.326.639	56.839.379
Dugoročna rezervisanja	25	695.764	695.764
Dugoročne obaveze			
Dugoročni krediti	26	1.413.014	2.915.125
Kratkoročne obaveze			
Kratkoročne finansijske obaveze	27	1.502.111	1.455.604
Obaveze iz poslovanja	28	607.447	350.211
Obaveze iz specifičnih poslova		5.313	-
Obaveze za plate i naknade plata	29	732.442	409.290
Ostale obaveze	30	636.648	616.530
Porez na dodatu vrijednost		65.425	163
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine		56.228	49.603
Obaveze za porez na dobitak		46.026	38.166
Kratkoročna razgraničenja		139.359	119.355
		3.790.999	3.038.922
BILANSNA PASIVA		69.226.416	63.489.190
Vanbilansna pasiva	31	2.242.758	900.549

Prateće napomene su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bilans tokova gotovine za period 01.01. - 31.12.2023. godine

	2023.	2022.
	u KM	u KM
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od kupaca i primljeni avansi u zemlji	20.147.942	18.206.423
Prilivi od kupaca i primljeni avansi u inostranstvu	2.291.451	1.434.832
Prilivi od premija, subvencija, dotacija i slično	307.357	472.341
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	(11.780.113)	(7.400.121)
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	(5.908.495)	(4.869.369)
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	(100.157)	(141.124)
Odlivi po osnovu poreza na dobit	(720.511)	(769.012)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(1.179.534)	(368.076)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	3.057.940	6.565.894
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi po osnovu prodaje, nekretnina, postrojenja i opreme	20.000	10.000
Prilivi po osnovu kamata	15.981	17.283
Odlivi po osnovu kupovine nekretnina, postrojenja i opreme	(3.140.415)	(4.003.726)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(3.104.434)	(3.976.443)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi po osnovu dugoročnih kredita		
Odlivi po osnovu dugoročnih kredita	(1.423.267)	(1.423.267)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	(1.423.267)	(1.423.267)
NETO PRILIV/(ODLIV) GOTOVINE	(1.469.761)	1.166.184
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	7.201.971	6.035.787
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	5.732.210	7.201.971

Prateće napomene su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01. - 31.12.2023. godine

	Osnovni kapital	Revalorizacione rezerve	Zakonske i statutarne rezerve	Akumulirani neraspoređeni dobitak	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2021/ 01.01.2022. god.	33.600.177	5.258.643	4.483.906	7.479.250	50.821.976
Neto dobitak/(gubitak) perioda iskazan u Bilansu uspjeha	-	-	-	6.026.571	6.026.571
Drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	-	-	1.078.234	(1.087.402)	(9.168)
Stanje na dan 31.12.2022/01.01.2023. godine	33.600.177	5.258.643	5.562.140	12.418.419	56.839.379
Neto dobitak/(gubitak) perioda iskazan u Bilansu uspjeha	-	-	-	6.487.260	6.487.260
Stanje na dan 31.12.2023. godine	33.600.177	5.258.643	5.562.140	18.905.679	63.326.639

Prateće napomene su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. Osnovni podaci o Društvu

Zdravstveno-turistički centar "Banja Vrućica" a.d. Teslić upisan je u Sudski registar dana 06.09.2001. godine, registarski uložak br. U/I-512/2001 u Osnovnom sudu u Doboju, privatizacijom ZTC „Banja Vrućica“ nastalog 1993. spajanjem Specijalne bolnice Banja Vrućica Teslić i Kardial d.o.o.

Posljednja promjena u registraciji vršena je 28.12.2022. godine (60-0-Reg-22-000546), upis promjene lica ovlaštenog za zastupanje, dok su ostali podaci ostali isti, te je ZTC „Banja Vrućica“ a.d. nastavilo poslovati sa sljedećim podacima:

- Firma: Akcionarsko društvo za zdravstveno-turistički centar „Banja Vrućica“ Banja Vrućica, Teslić
- Skraćena oznaka firme: ZTC „Banja Vrućica“ ad Banja Vrućica, Teslić
- Sjedište: ulica Nede Nedića 1, Banja Vrućica, Teslić
- MBS: 85-02-0009-09 (stari broj 1-3576-00)
- JIB: 4400096630002
- Matični broj: 1867440
- Šifra djelatnosti: 86.10

Pravni osnov upisa: Odluka o imenovanju Generalnog direktora SP-91/2022 od 16.12.2022. godine.
Broj rješenja: 60-0-Reg-22-000546

Odluka o proširenju djelatnosti poslovne jedinice ZTC „Banja Vrućica“ ad Banja Vrućica – PJ Etno selo „Usora“ Blatnica, broj akta: SP-145/2019, datum 29.07.2019. godine

Ukupan broj akcija Društva iznosi 33.600.177, a nominalna vrijednost jedne akcije je 1 KM.

Organi Društva: Skupština akcionara, Upravni odbor, Izvršni odbor, Odbor za reviziju.

Osnovna djelatnost Društva je pružanje medicinskih usluga i turističkih usluga. Uz pružanje navednih usluga, djelatnost podrazumjeva i pružanje ugostiteljskih usluga pacijentima i gostima u okviru vanpansionske potrošnje.

U sastavu Društva nalaze se sljedeći hotelski kapaciteti:

- Hotel Kardial
- Hotel Posavina
- Hotel Srbija
- Hotel Hercegovina i
- Hotel Bistrica

Generalni direktor u ZTC Banja Vrućica Teslić je Dragan Bogdanić.

Matični broj je 1867440, a identifikacioni broj (JIB) 4400096630002

Na dan 31. decembra 2023. godine, u ZTC Banja Vrućica Teslić po osnovu stanja na kraju mjeseca prosječan broj zaposlenih je 290 radnika (na dan 31. decembra 2022. godine zaposleno je 288 radnika).

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Izjava o usaglašenosti

Finansijski izvještaji predstavljaju godišnje finansijske izvještaje Društva koji su sastavljeni u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja prevedenim i objavljenim u Republici Srpskoj.

Prezentacija finansijskih izvještaja

Pravna lica finansijske izvještaje sastavljaju i prezentiraju za poslovnu godinu i to za period od 1. januara do 31. decembra tekuće godine sa uporednim podacima za prethodnu godinu. Finansijski izvještaji su iskazani u konvertibilnim markama (KM), osim ukoliko nije drugačije navedeno.

Računovodstveni metod

Finansijski izvještaji Društva su sastavljeni po metodu prvobitne nabavne vrijednosti, osim ukoliko MSFI ne zahtijevaju drugačiji osnov vrednovanja na način opisan u primjenjenim računovodstvenim politikama.

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji Društva su sastavljeni na osnovu načela stalnosti poslovanja.

Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS")

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi i izmjene postojećih standarda, su u primjeni:

- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Dopune klasifikacije obaveza (1. januar 2023. godine);
- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Objelodanjivanje računovodstvenih politika – Dopune (1. januar 2023. godine);
- MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“ Dopuna definicije računovodstvenih procjena (1. januar 2023. godine);
- MRS 12 „Porez na dobit“ – Odloženi porez povezani sa sredstvaim i obavezama nastalim iz pojedinačnih transakcija (1. januar 2023. godine);
- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ – Dopune (1. januar 2023. godine).

Primjena gore navedenih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije imala uticaja na finansijske izvještaje Društva.

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći Standardi i izmjene postojećih Standarda, kao i nova tumačenja su bili izdati, ali nisu postali efektivni:

- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ dopuna klasifikacije dugoročnih i kratkoročnih obaveza (1. januar 2024. godine);
- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ dopuna kratkoročne obaveze i kovenante (1. januar 2024. godine);
- MRS 7 „Izvještaj o tokovima gotovine“ i MSFI 7 „Finansijski instrumenti – Objelodanjivanja“ – Dopune aranžmani finansiranja od strane dobavljača (1. januar 2024. godine);

- MSFI 16 „Lizing“ – Dopuna obaveza po osnovu najma u transakcijama prodaje i povratnog lizinga (1. januar 2024. godine).

Rukovodstvo Društva je izabralo da ne usvoji ove nove Standarde i izmjene postojećih Standarda prije nego oni stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih Standarda i izmjena postojećih Standarda neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Društva u periodu inicijalne primjene.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Prihodi i rashodi

Osnov poslovanja privrednog društva predstavljaju poslovni prihodi (prihodi od prodaje proizvoda i usluga). Priznavanje prihoda se vrši razgraničavanjem na periode u kojima su nastali, ako se mogu pouzdano izmjeriti i imaju zadovoljavajući stepen izvjesnosti naplate. Prihodi su prikazani po fakturiranoj vrijednosti, odnosno naplaćenim iznosima umanjenim za date popuste i poreze koji su naplaćeni za račun države.

Poslovni rashodi se priznaju u iznosu koji se odnosi na obračunski period, a vezani su za poslovanje Društva i ostvarenje prihoda. Rashodi se priznaju u bilansu uspjeha kada nastane smanjenje budućih ekonomskih koristi, koje se odnose na smanjenje imovine ili na povećanje obaveza i mogu se pouzdano izmjeriti.

Preračunavanje strane valute

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u KM po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u KM po zvaničnom kursu utvrđenom za taj dan.

Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.

Zvanični kursevi primjenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u KM su bili sljedeći:

Valuta	31.12.2023.	31.12.2022.
EUR	1,95583	1,95583
SEK	0,17626	0,17585
GBP	2,25054	2,20517

Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja se odnose na kamate i druge troškove koji nastaju u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstva koje se osposobljava za upotrebu, uključuju se u nabavnu vrijednost ili cijenu koštanja tog sredstva. Ostali troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

Porezi

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju Republike Srpske. Konačni iznos obaveze poreza na dobitak utvrđuje se primjenom poreske stope od 10% na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Društva Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom bilansu uspjeha koji se koriguje za razlike koje su definisane propisima o oporezivanju Republike Srpske.

Republički propisi ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povrat poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i obaveza u finansijskim izvještajima i njihove odgovarajuće poreske osnovice korišćene u izračunavanju oporezivog dobitka. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike dok se odložena poreska sredstva priznaju u mjeri u kojoj je vjerovatno da će oporezivi dobiti biti raspoloživi za korišćenje odbitnih privremenih razlika.

Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje. Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

Primanja zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se priznaju samo kada je vjerovatno da će od tog ulaganja priticati ekonomske koristi i kada je nabavna vrijednost ulaganja pouzdano mjerljiva, a obuhvataju ulaganja u razvoj, koncesije, patente, licence, ulaganja u ostalu nematerijalnu imovinu, kao i kupovinom stečeni goodwill.

Nematerijalna ulaganja procjenjuju se prema nabavnoj vrijednosti i vode u poslovnim knjigama po vrsti, a prema sistematizaciji iz kontnog plana. Nematerijalna ulaganja otpisuju se proporcionalnom metodom.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti, odnosno po cijeni koštanja za sredstva izrađena u sopstvenoj režiji. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost uvećana za sve troškove koje se mogu direktno pripisati dovođenju ovih sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nakon početnog priznavanja, nekretnina, postrojenja i opreme, nabavna vrijednost se koriguje za kumuliranu ispravku vrijednosti po osnovu amortizacije i za eventualne kumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

U nekretnine, postrojenja i opremu spadaju: zemljišta, građevinski objekti, postrojenja i oprema, investicione nekretnine, sredstva u pripremi, avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i investicione nekretnine i ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi.

Sadašnja vrijednost građevinskih objekata, postrojenja, opreme i investicione imovine uvećava se za naknadne troškove po osnovu troškova adaptacije, zamjene dijelova i troškova generalnih popravki pod uslovom da se ovi troškovi mogu izmjeriti i da oni produžuju korisni vijek ili povećavaju učinak sredstva.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se izračunava primjenom proporcionalne metode u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava, uz primjenu slijedećih stopa:

Naziv	stope %
Građevinski objekti	1,5-12
Oprema	11-20
Računarska oprema	14,30-20
Oprema za trgovinu	10-18
Putnički automobili	20-30

Obračun amortizacije počinje od narednog mjeseca u odnosu na mjesec u kojem je sredstvo stavljeno u upotrebu. Amortizacione stope se preispituju svake godine radi obračuna amortizacije koja odražava stvarni utrošak ovih sredstava u toku poslovanja i preostali namjeravani vijek njihovog korišćenja.

Sredstvo se isknižava iz evidencije u momentu otuđenja ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa sredstva (kao razlika između neto prodajne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti) priznaju se u bilansu uspjeha odgovarajućeg perioda.

Dugoročni finansijski plasmani

Dugoročnim finansijskim plasmanima, iskazuje se učešće u kapitalu povezanih pravnih lica, učešće u kapitalu drugih pravnih lica, dugoročni krediti povezanim pravnim licima, dugoročni krediti u zemlji, dugoročni krediti u inostranstvu, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, finansijska sredstva koja se drže do roka dospijeaća i ostali dugoročni finansijski plasmani.

Društvo utvrđuje klasifikaciju finansijskih plasmana prilikom inicijalnog priznavanja prema ugovorenim odredbama.

Zalihe i dati avansi

U zalihe spadaju: zalihe materijala, zalihe robe i dati avansi. Zalihe trgovačke robe priznaju se po nabavnoj vrijednosti ili neto prodajnoj vrijednosti, u zavisnosti od toga koja je od ove dvije vrijednosti niža.

Zalihe materijala, goriva i maziva, rezervnih dijelova, HTZ opreme i auto guma vode se po nabavnoj vrijednosti. Nabavna vrijednost uključuje vrijednost po fakturi dobavljača, transportne i zavisne troškove.

Sitan inventar otpisuje se 100% po stavljanju u upotrebu.

Obračun izlaza zaliha (materijala, proizvoda i robe) vrši se po prosječnim cijenama.

Vrijednost zaliha učinaka sadrži i troškove kupovine, prodaje i finansiranja.

U slučaju smanjenja upotrebne vrijednosti zaliha za iznos stvarno nastalog i dokumentovanog smanjenja vrijednosti vrši se otpis zaliha na teret rashoda.

Sredstva klasifikovana kao sredstva namijenjena za prodaju

U sredstva klasifikovana kao sredstva namijenjena za prodaju spadaju: stalna sredstva namijenjena za prodaju i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji.

Stalna sredstva namijenjena prodaji su nabavljene nekretnine, postrojenja i oprema radi prodaje, a vrednuju se po nabavnoj vrijednosti.

Sredstva poslovanja koja se obustavlja su nematerijalna sredstva, nekretnine, postrojenja i oprema dijela preduzeća čije se poslovanje obustavlja. Ova sredstva se vrednuju po sadašnjoj (neotpisanoj) vrijednosti.

Ako se sa stalne imovine prenose sredstva na sredstva namijenjena prodaji, vrednuju se po nižoj vrijednosti između knjigovodstvene i procijenjene vrijednosti.

Ako početna vrijednost ovih sredstava ne odgovara tržišnoj cijeni umanjenoj za troškove prodaje vrši se procjenjivanje po poštenoj fer vrijednosti.

Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan svakog bilansa stanja, Društvo preispituje knjigovodstvenu vrijednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indikacije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti imovine. Ukoliko takve indikacije postoje, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca za rizike specifične za to sredstvo. Ako je procijenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvene vrijednosti, onda se knjigovodstvena vrijednost tog sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo prethodno nije bilo predmet revalorizacije. U tom slučaju dio gubitka, do iznosa revalorizacije, priznaje se u okviru promjena na kapitalu.

Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva uključuju dugoročne finansijske plasmane, potraživanja i kratkoročne finansijske plasmane, gotovinu i gotovinske ekvivalente. Društvo klasifikuje finansijska sredstva u neku od sljedećih kategorija: sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospjeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su sredstva stečena. Rukovodstvo Društva utvrđuje klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom inicijalnog priznavanja.

Finansijske obaveze uključuju dugoročne finansijske obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze. Društvo klasifikuje finansijske obaveze u dvije kategorije: obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostale finansijske obaveze.

Metod efektivne kamate

Metod efektivne kamate je metod izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodjele prihoda i rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava

Na dan svakog bilansa stanja Društvo procjenjuje da li postoje objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrijednosti imovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava (osim sredstava iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha). Obezvredjenje finansijskih sredstava se vrši kada postoje objektivni dokazi da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, procjenjeni budući novčani tokovi sredstava izmjenjeni.

Obezvredjenje (ispravka vrijednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospjelih potraživanja koja nisu naplaćena u određenom periodu od datuma dospjeća za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Promjene na računu ispravke vrijednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspjeha. Naplata otpisanih potraživanja knjiži se u bilansu uspjeha kao ostali prihod.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti (zajmovi) i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti (zajmovi) i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja vrednuju se po amortizovanoj vrijednosti, primjenom metode efektivne kamate, umanjenoj za umanjene vrijednosti po osnovu obezvredjenja. Prihod od kamate se priznaje primjenom metoda efektivne kamate, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje priznavanje prihoda od kamate ne bi bilo materijalno značajno.

Potraživanja

Potraživanja od prodaje i druga potraživanja obuhvataju: potraživanja po osnovu prodaje, potraživanja iz specifičnih poslova, druga kratkoročna potraživanja i porez na dodatu vrijednost.

Kratkoročna potraživanja procjenjuju se po nominalnoj vrijednosti. Potraživanja u stranoj valuti vrijednuju se po srednjem kursu na dan bilansa. Pozitivne kursne razlike evidentiraju se u korist finansijskih prihoda a negativne na teret finansijskih rashoda. Definitivno nenaplativa potraživanja direktno se otpisuju na teret ostalih rashoda. Potraživanja od dužnika u stečaju i potraživanja koja nisu naplaćena za godinu dana od dana dospijea, indirektno se otpisuju na teret ostalih rashoda.

Kratkoročni finansijski plasmani

U kratkoročne finansijske plasmane spadaju: kratkoročni krediti u zemlji, dio dugoročnih kredita koji dospijeva za naplatu do godinu dana i ostali kratkoročni finansijski plasmani.

Kratkoročni finansijski plasmani od dužnika u stečaju kao i plasmani koji nisu naplaćeni za godinu dana od dana dospijea indirektno se otpisuju na teret ostalih rashoda.

Gotovina i ekvivalenti gotovine

U gotovinu i ekvivalente gotovine spadaju: gotovinski ekvivalenti – hartije od vrijednosti, poslovni računi, izdvojena sredstva, akreditivi, blagajna ostala novčana sredstva i novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrijednost umanjena.

Hartije od vrijednosti koje su neposredno unovčljive i plemeniti metali smatraju se gotovinskim ekvivalentima. Hartije od vrijednosti procjenjuju se po nabavnoj vrijednosti a plemeniti metali procjenjuju se po vrijednosti izvedenoj iz cijena plemenitih metala na svjetskom tržištu.

Hartije od vrijednosti, depoziti po viđenju i gotovina u stranoj valuti procjenjuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa. Pozitivne kursne razlike evidentiraju se u korist finansijskih prihoda a negativne na teret finansijskih rashoda.

Dugoročne obaveze

U dugoročne obaveze spadaju: obaveze koje se mogu konvertovati u kapital, dugoročni krediti u zemlji i ostale dugoročne obaveze.

Dugoročne obaveze u nacionalnoj valuti iskazuju se u nominalnoj neisplaćenoj vrijednosti a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa ili po kursu ugovorenom sa kreditorom. Dugoročne obaveze sa valutnom klauzulom vrednuju se takođe po srednjem kursu na dan bilansa valute utvrđene valutnom klauzulom.

Kratkoročne finansijske obaveze

U kratkoročne finansijske obaveze spadaju: kratkoročni krediti u zemlji, dio dugoročnih kredita koje dospijevaju za plaćanje do jedne godine, kratkoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostale kratkoročne finansijske obaveze.

Kratkoročne finansijske obaveze u nacionalnoj valuti iskazuju se u nominalnoj neisplaćenoj vrijednosti a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa ili po kursu ugovorenom sa kreditorom. Kratkoročne finansijske obaveze sa valutnom klauzulom vrednuju se takođe po srednjem kursu na dan bilansa valute utvrđene valutnom klauzulom.

Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze

U obaveze prema dobavljačima i druge obaveze spadaju: obaveze iz poslovanja, obaveze iz specifičnih poslova, obaveze po osnovu zarada i naknada zarada, druge obaveze, osim obaveze za učešće u dobitku i obaveze za porez na dodatu vrijednost.

Obaveze iz poslovanja u nacionalnoj valuti iskazuju se u neplaćenom iznosu a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu na dan bilansa.

Obaveze za porez na dodatu vrijednost odnose se na obračunat porez na dodatu vrijednost kupcima u iznosu koji nije kompenziran sa obračunatim porezom na dodatu vrijednost od strane dobavljača i po osnovu uvoza i nije plaćen fiskusu.

Pasivna vremenska razgraničenja

U pasivna vremenska razgraničenja spadaju: unaprijed obračunati rashodi perioda, obračunati prihodi budućeg perioda, razgraničeni zavisni troškovi nabavke, odloženi prihodi i primljene donacije, razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja i ostala pasivna vremenska razgraničenja.

Donacije primljene za povećanje prihoda unose se u prihode do visine rashoda, a donacije primljene za nabavljene stvari unose se u prihode u visini troškova nastalih po osnovu utroška ili amortizacije primljenih stvari iz donacija.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući obaveze po kreditima, inicijalno se priznaju po fer vrijednosti primljenih sredstava, umanjenoj za troškove transakcije.

Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metoda efektivne kamate. Trošak po osnovu kamata se priznaje u bilansu uspjeha obračunskog perioda.

4. Značajne računovodstvene procjene

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva da vrši procjene i koristi pretpostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa. Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtijevaju vršenje procjene i korišćenje pretpostavki predstavljena su u daljem tekstu:

a) Korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme

Društvo procjenjuje preostali korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svake poslovne godine. Procjena korisnog vijeka nekretnina, postrojenja i opreme je zasnovana na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora.

Ukoliko se sadašnja procjena razlikuje od prethodnih procjena, promjene u poslovnim knjigama Društva se evidentiraju u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“. Ove procjene mogu da imaju materijalno značajan efekat na knjigovodstvenu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme kao i na iznos amortizacije tekućeg obračunskog perioda.

b) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Društvo vrši pregled knjigovodstvene vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine i procjenjuje da li postoje indikacije za umanjeње vrijednosti nekog sredstva. Prilikom procjenjivanja umanjeња vrijednosti, sredstva koja gotovinske tokove ne generišu nezavisno dodjeljuju se odgovarajućoj jedinici koja generiše novac. Naknadne promjene u dodjeljivanju jedinici koja generiše novac ili u vremenu novčanih tokova mogu da utiču na knjigovodstvenu vrijednost odnosne imovine.

c) Ispravka vrijednosti potraživanja

Ispravka vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja se vrši na osnovu procijenjenih gubitaka uslijed nemogućnosti kupaca da ispune svoje obaveze. Procjena rukovodstva je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnoj sposobnosti kupaca i promjenama u postojećim uslovima prodaje. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i očekivanoj budućoj naplati. Promjene u uslovima poslovanja, djelatnosti ili okolnosti vezani za određene kupce mogu da imaju za posljedicu korekciju ispravke vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja objelodanjene u priloženim finansijskim izvještajima.

d) Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Društvo ima zakonsku ili ugovornu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je vjerovatno da će odliv resursa biti potreban da se izmire obaveze i kada se može pouzdano izmjeriti iznos procjene.

Prilikom odmjerenja i priznavanja rezervisanja i utvrđivanja nivoa izloženosti potencijalnim obavezama koje se odnose na vjerovatne troškove, rukovodstvo Društva donosi određene procjene. Uslijed inherentne neizvjesnosti u postupku procjenjivanja, stvarni gubici mogu da se razlikuju od gubitaka inicijalno utvrđenih procjenom. Zbog toga se procjene koriguju kada Društvo dođe do novih informacija, uglavnom uz podršku internih stručnih službi ili spoljnih savjetnika. Izmjene procjena mogu da u značajnoj mjeri utiču na buduće poslovne rezultate.

5. Prihodi od prodaje robe

Prihod od prodaje robe	2023. u KM	2022. u KM
Prihod od prodaje robe na domaćem tržištu - šankovi	1.702.727	1.752.763
Prihod od prodaje robe na domaćem tržištu - prodavnice	383.333	284.012
Ukupno prihodi od prodaje robe:	2.086.060	2.036.775

6. Prihodi od pruženih usluga

Prihodi od pruženih usluga	2023. u KM	2022. u KM
Prihod od pruženih usluga povezanim pravnim licima	-	-
Prihodi od smještaja		
Turistički programi – oporezivi	4.126.826	5.385.020
Bolnički programi – neoporezivi	13.185.485	10.406.969
Ukupno prihod od smještaja:	17.312.311	15.791.989
Prihod od vršenja ostalih usluga:		
Oporezive usluge smještaja	1.370.168	1.292.700
Neoporezive usluge smještaja	989.376	759.446
Ukupno prihod od vršenja ostalih usluga:	2.359.544	2.052.146
Ukupno prihodi od pruženih usluga:	19.671.855	17.844.135

Prihodi od pruženih usluga u 2023. godini iznose 19.671.855 KM (u 2022. godini iznose 17.844.135 KM) i najvećim dijelom se odnose na prihode po osnovu usluga smještaja/noćenja u iznosu od 17.312.311 KM (u 2022. godini iznosi 15.791.989 KM).

7. Ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi	2023. u KM	2022. u KM
Prihodi od podsticaja	-	20.985
Prihodi od refundacija bolovanja – FZO	289.186	160.124
Prihodi od zaposlenih za specijalizacije	9.032	6.774
Prihodi od učešća opštine u finansiranju	6.000	-
Prihodi od subvencija Kompenzacionog fonda RS	-	281.217
Ostali poslovni prihodi	3.140	3.241
Ukupno ostali poslovni prihodi:	307.357	472.341

8. Nabavna vrijednost prodate robe

Nabavna vrijednost prodate robe	2023. u KM	2022. u KM
Nabavna vrijednost prodate robe – šankovi	471.856	445.509
Nabavna vrijednost prodate robe – prodavnice	310.657	231.183
Ukupno nabavna vrijednost prodate robe:	782.513	676.692

Nabavna vrijednost prodate robe u 2023. godini iznosi 782.513 KM (u 2022. godini iznosi 676.692 KM) i odnosi se na nabavnu vrijednost prodate robe na malo (prodavnice, šankovi).

9. Troškovi materijala

Troškovi materijala	2023. u KM	2022. u KM
Troškovi materijala	3.384.675	2.644.042
Troškovi režijskog materijala	675.891	593.641
Ukupno troškovi materijala:	4.060.567	3.237.683

Troškovi materijala u 2023. godini u iznosu od 4.060.567 KM (u 2022. godini u iznosu 3.237.683 KM) najvećim dijelom u iznosu od 3.384.675 KM odnose se na troškove medicinskog materijala, hrane, sredstava za čišćenje i ostalog materijala.

10. Troškovi goriva i energije

Troškovi goriva i energije	2023. u KM	2022. u KM
Troškovi naftnih derivata	24.587	22.560
Troškovi mazuta	569.270	687.274
Troškovi električne energije	658.873	567.764
Ukupno troškovi goriva i energije:	1.252.729	1.277.598

Troškovi goriva i energije u 2023. godini u iznosu od 1.252.729 KM (u 2022. godini u iznosu od 1.277.598 KM) većinom se odnose na troškove mazuta i ostalih goriva za dobijanje toplotne energije u iznosu od 569.270 KM, troškova električne energije u iznosu od 658.873 KM.

11. Troškovi plata, naknada plata i ostalih ličnih rashoda

Troškovi plata, naknada plata i ostalih ličnih rashoda	2023. u KM	2022. u KM
Troškovi bruto plata	5.850.675	4.967.044
Troškovi bruto naknada članovima Upravnog odbora	41.763	39.036
Troškovi otpremnina, nagrada i pomoći	29.727	12.957
Troškovi zaposlenih na službenom putu	60.738	22.175
Troškovi ostalih ličnih rashoda	79.609	67.072
Ukupno troškovi plata, naknada plata i ostalih ličnih rashoda:	6.062.512	5.108.284

Troškovi ostalih ličnih rashoda u 2023. godini u iznosu od 79.609 KM (u 2022. godini u iznosu od 67.072 KM) odnose se na naknade prevoza na radno mjesto i sa radnog mjesta.

12. Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga	2023. u KM	2022. u KM
Troškovi usluga na izradi učinaka	338.793	295.604
Troškovi transportnih usluga	134.866	105.364
Troškovi usluga održavanja	196.374	115.913
Troškovi zakupa	43.050	21.903
Troškovi izlaganja na sajmovima	10.631	-
Troškovi reklame i propagande	53.745	37.281
Troškovi komunalnih i ostalih proizvodnih usluga	149.558	248.636
Ukupno troškovi proizvodnih usluga:	927.016	824.701

Troškovi usluga na izradi učinaka u 2023. godini u iznosu od 338.793 KM (u 2022. godini u iznosu od 295.604 KM) odnose se na medicinske usluge, zabavni program, usluge omladinske zadruge, troškove posredničkih agencija, usluge vešeraja i ostale usluge na izradi učinaka.

13. Troškovi amortizacije i rezervisanja

Troškovi amortizacije i rezervisanja	2023. u KM	2022. u KM
Troškovi amortizacije koji se uključuju u poresku osnovicu	1.452.778	2.096.157
Troškovi rezervisanja za otpremnine		-
Ukupno troškovi amortizacije i rezervisanja:	1.452.778	2.096.157

14. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)

Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	2023. u KM	2022. u KM
Troškovi neproizvodnih usluga	25.469	15.070
Troškovi reprezentacije	11.517	9.730
Troškovi premije osiguranja	26.403	27.585
Troškovi platnog prometa	80.433	62.099
Troškovi članarina	15.542	8.850
Ostali nematerijalni troškovi	80.080	69.431
Ukupno nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa):	239.444	192.765

Ostali nematerijalni troškovi u 2023. godini u iznosu od 80.080 KM (u 2022. godini u iznosu od 69.431 KM) odnose se na troškove oglasa u štampi i drugim medijima, takse, sudske troškove, troškove preplate, troškove stipendija, donacije i ostale nematerijalne troškove.

15. Ostali rashodi i gubici

Ostali rashodi i gubici	2023. u KM	2022. u KM
Manjkovi	1.828	8.788
Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	20.202	78.195
Ostali rashodi	-	93
Ukupno ostali rashodi i gubici:	22.030	87.076

Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja u 2023. godini u iznosu od 20.202 KM u potpunosti se odnose na rashode po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja od kupaca.

16. Porez na dobit

Tekući porez na dobit	2023. u KM	2022. u KM
Dobitak/(gubitak) prije oporezivanja	7.216.099	6.714.367
Korekcija za poreske svrhe	72.297	163.596
Poreski dobitak/(gubitak)	7.288.396	6.877.963
Preneseni poreski gubitak	-	-
Neto poreska osnovica	7.288.396	6.877.963
Ukupno tekući porez na dobit:	728.840	687.796

17. Zarada/(gubitak) po akciji

Zarada/(gubitak) po akciji	2023. u KM	2022. u KM
Dobitak/(gubitak) obračunskog perioda	6.487.260	6.026.571
Prosječan ponderisani broj akcija	33.600.177	33.600.177
Ukupno zarada/(gubitak) po akciji:	0,193	0,179

18. Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	NPO u pripremi	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST					
Stanje na dan 01.01.2022.	7.085.403	68.608.296	8.069.288	12.038.474	95.801.460
Nabavka	-	8.682.015	143.543	5.261.505	14.087.062
Aktiviranje	-	-	-	(8.986.273)	(8.986.273)
Povećanje	-	13.037	-	-	13.038
Stanje na dan 31.12.2022/01.01.2023.	7.085.403	77.303.348	8.212.831	8.313.706	100.915.288
Nabavka	-	-	-	7.327.064	7.327.064
Aktiviranje	-	281.816	237.202	(519.018)	-
Povećanje	-	6.570	-	-	6.570
Prodaja i rashodovanje	-	-	(145.163)	-	(145.163)
Stanje na dan 31.12.2023.	7.085.403	77.591.735	8.304.870	15.121.751	108.103.759
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI					
Stanje na dan 01.01.2022.	-	38.232.867	7.200.643	-	45.433.510
Amortizacija	-	1.450.685	625.897	-	2.076.582
Otpis i rashodovanje	-	-	3.004	-	3.004
Ostalo	-	13.037	-	-	13.037
Stanje na dan 31.12.2022/01.01.2023.	-	39.696.589	7.829.545	-	47.395.910
Amortizacija	-	1.142.548	300.203	-	1.442.751
Otpis i rashodovanje	-	-	(145.164)	-	(145.164)
Stanje na dan 31.12.2023.	-	40.839.137	7.984.584	-	48.823.721
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2022. godine	7.085.403	37.606.759	383.286	8.313.706	53.389.154
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2023. godine	7.085.403	36.752.598	320.286	15.121.751	59.280.039

Sadašnja vrijednost zemljišta na dan 31. decembra 2023. godine iznosi 7.085.403 KM i odnosi se najvećim dijelom na zemljište površine 146.626 m² koje je Društvo inicijalno evidentiralo u svojim poslovnim knjigama na osnovu Uvjerenja Republičke uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove Teslić od 2. oktobra 2000. godine.

Društvo je u postupku registracije i uknjižavanja vlasništva nad ostalim zemljištem.

Na imovinu Društva upisana su založna prava u korist komercijalnih banaka, a kao sredstva osiguranja dugoročnih kredita (napomena 26).

U strukturi stalne imovine Društva najveće učešće na dan 31. decembra 2023. godini imaju građevinski objekti 62%, dok su na dan 31. decembra 2022. godine učestvovali sa 70,21%.

19. Zalihe i dati avansi

Zalihe i dati avansi	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Zalihe materijala	469.755	553.765
Zalihe robe	351.743	367.969
<i>Ukalkulisani PDV</i>	<i>(52.348)</i>	<i>(52.923)</i>
<i>Razlika u cijeni robe u prometu na malo</i>	<i>(151.020)</i>	<i>(178.194)</i>
Dati avansi	67.083	14.085
Ukupno zalihe i dati avansi:	685.213	704.702

Zalihe i dati avansi na dan 31. decembra 2023. godine iznose 685.213 KM (na dan 31. decembra 2022. godine iznose 704.702 KM) i uključuju zalihe materijala u iznosu od 469.755 KM koje se najvećim dijelom odnose na mazut u iznosu od 191.769 KM i osnovni materijal za izradu učinaka u skladištu u iznosu od 179.569 KM.

Dati avansi na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 67.083 KM (na dan 31. decembra 2022. godine u iznosu od 14.085 KM) odnose se na date avanse licima iz Republike Srpske u iznosu od 65.822 KM i date avanse licima iz inostranstva u iznosu od 1.262 KM.

20. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Kupci - povezana pravna lica		-
Kupci u zemlji	710.470	698.493
Kupci iz inostranstva	110.170	29.408
Druga kratkoročna potraživanja	97.277	85.381
Ukupno kratkoročna potraživanja:	917.917	813.282

Kupci u zemlji na dan 31. decembar 2023. godine u iznosu od 710.470 KM (na dan 31. decembar 2022. godine u iznosu od 698.493 KM) odnose se na potraživanja od kupaca iz Republike Srpske u iznosu od 592.091 KM, potraživanja od kupaca iz Federacije BiH u iznosu od 63.152 KM i potraživanja od kupaca iz Brčko Distrikta BiH u iznosu od 55.227 KM.

Druga kratkoročna potraživanja na dan 31. decembar 2023. godine u iznosu od 97.277 KM (na dan 31. decembar 2022. godine u iznosu od 85.381 KM) najvećim dijelom se odnose na potraživanja po osnovu porodijskog bolovanja u iznosu od 41.139 KM i potraživanja od radnika Živak Dobrovoje u iznosu od 22.400 KM.

21. Kratkoročni finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Kratkoročni krediti povezanim pravnim licima		-
Kratkoročni krediti u zemlji		-
Ostali kratkoročni finansijski plasmani	2.100.000	1.000.000
Ukupno kratkoročni finansijski plasmani:	2.100.000	1.000.000

Pregled ostalih kratkoročnih finansijskih plasmana je dat u narednoj tabeli:

Ostali kratkoročni finansijski plasmani	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Addiko Banka a.d. Banja Luka	2.100.000	1.000.000
MF banka a.d. Banja Luka	-	-
Nova Banka a.d. Banja Luka	-	-
Ukupno ostali kratkoročni finansijski plasmani:	2.100.000	1.000.000

22. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Poslovni račun - domaća valuta	4.209.299	6.110.530
Poslovni račun - strana valuta	1.463.989	1.032.347
Glavna blagajna	7.436	7.039
Devizna blagajna	51.486	52.055
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti:	5.732.210	7.201.971

23. Kratkoročna razgraničenja

Kratkoročna razgraničenja	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Unaprijed plaćeni rashodi	122.285	8.711
Potraživanja za nefakturisani prihod	3.908	10.726
Ostala kratkoročna potraživanja	219.493	189.289
Ukupno kratkoročna razgraničenja:	345.686	208.726

24. Kapital

Kapital	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Osnovni kapital	33.600.177	33.600.177
Zakonske i statutarne rezerve	5.562.140	5.562.140
Revalorizacione rezerve	5.258.643	5.258.643
Neraspoređeni dobitak ranijih godina	12.418.419	6.391.848
Dobitak/(gubitak) tekuće godine	6.487.260	6.026.571
Ukupno kapital:	63.326.639	56.839.379

Osnovni kapital iskazan na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 33.600.177 KM sastoji se od 33.600.177 običnih (redovnih) akcija nominalne vrijednosti od 1 KM po akciji.

Akcije Društva se kotiraju na Banjalučkoj berzi HOV pod oznakom BVRU-R-A.

Deset najvećih akcionara Društva na dan 31. decembra 2023. godine su dati u narednoj tabeli:

Osnovni kapital	Učešće %
Sloboprom d.o.o. Lončari	63,33
Pobjeda d.o.o. Bijeljina	12,03
Pref a.d. Banja Luka	9,01
Akcijski fond RS a.d. Banja Luka	4,67
Fond za restituciju RS a.d. Banja Luka	4,47
Bogdanić Dragan	1,98
Despot Borka	0,09
Ostali akcionari	4,42
Ukupno:	100

25. Dugoročna rezervisanja

Dugoročna rezervisanja	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Rezervisanja za beneficije zaposlenih	295.796	295.796
Odložene poreske obaveze	399.968	399.968
Ukupno dugoročna rezervisanja:	695.764	695.764

Rezervisanja za beneficije zaposlenih na dan 31. decembar 2023. godine u iznosu od 295.796 KM (na dan 31. decembar 2022. godine u iznosu od 295.796 KM) odnose se u potpunosti na rezervisanja za penzije.

26. Dugoročni krediti

Dugoročni krediti	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Dugoročni krediti – Atos bank a.d. Banja Luka (Ug. broj 5670450000382917)	2.915.125	4.370.729
<i>Tekuće dospjeće dugoročnog kredita</i>	<i>(1.502.111)</i>	<i>(1.455.604)</i>
Ukupno dugoročni krediti:	1.413.014	2.915.125

Dugoročni krediti na dan 31. decembra 2023. godine iznosi 1.413.014 KM (na dan 31. decembra 2022. u iznosu od 2.915.125 KM). Društvo je zaključilo Ugovor o dugoročnom kreditu (broj 5670450000382917) sa Atos bank a.d. Banja Luka od 29.10.2020. godine u iznosu od 7.300.000 KM sa kamatnom stopom od 2,70% i na period od 60 mjeseci, a u svrhu kupovine hotela Bistrice sa zemljištem uz privredni objekat i pokretnim stvarima koje se nalaze u objektu prema notarskom Ugovoru OPU 547/2020 od dana 29.09.2020. godine.

27. Kratkoročne finansijske obaveze

Kratkoročne finansijske obaveze na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 1.502.111 KM (na dan 31. decembra 2022. godine u iznosu od 1.455.604 KM) odnose se u potpunosti na tekuće dospjeće dugoročnog kredita-Atos bank a.d. Banja Luka (Ugovor broj 5670450000382917).

28. Obaveze iz poslovanja

Obaveze iz poslovanja	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Primljeni avansi	183.935	149.905
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	419.694	197.011
Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	3.818	3.295
Ukupno obaveze iz poslovanja:	607.447	350.211

Obaveze prema dobavljačima u zemlji na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 419.694 KM (na dan 31. decembra 2021. godine u iznosu od 197.011 KM) odnose se na obaveze prema dobavljačima iz Republike Srpske u iznosu od 273.187 KM, iz Federacije BiH u iznosu od 87.394 KM i iz Brčko Distrikta u iznosu od 59.113 KM.

29. Obaveze za plate i naknade plata

Obaveze za plate i naknade plata	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Obaveze za neto zarade i naknade zarada	490.592	286.095
Obaveze za porez na zarade i naknade zarada	29.066	15.120
Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada	212.784	108.075
Ukupno obaveze za plate i naknade plata:	732.442	409.290

30. Ostale obaveze

Ostale obaveze	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Obaveze za dividendu	603.293	603.293
Obaveze prema zaposlenima	10.940	7.079
Obaveze prema članovima Upravnog i Nadzornog odbora	3.857	1.928
Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovoru o djelu	18.573	4.230
Ostale obaveze	(14)	-
Ukupno ostale obaveze:	636.648	616.530

Obaveze prema zaposlenima na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 10.940 KM (na dan 31. decembra 2022. godine u iznosu od 7.079 KM) najvećim dijelom se odnose na obaveze za troškove prevoza zaposlenih u iznosu od 6.356 KM.

31. Vanbilansna evidencija

Vanbilansna evidencija	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Tuđa roba	2.016	1.357
Zemljište	556.242	556.242
Primljene mjenice	1.654.500	272.650
Primljene garancije	30.000	30.000
Primljene avale	-	20.000
Date garancije	-	20.300
Ukupno vanbilansna evidencija:	2.242.758	900.549

Primljene mjenice na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 1.654.500 KM (na dan 31. decembra 2022. godine u iznosu od 272.650 KM) najvećim dijelom se odnose na primljene mjenice od strane Paroco-b medical quipment d.o.o. Banja Luka u iznosu od 1.330.000 KM.

32. Transakcije sa povezanim licima

U okviru svojih redovnih poslovnih aktivnosti Društvo obavlja transakcije sa povezanim licima:

- Zdravstvena ustanova specijalistički centar „Banja Vrućica“ Teslić

ZTC „Banja Vrućica“ a.d. je osnivač i jedini vlasnik ZU Specijalistički centar „Banja Vrućica“ Teslić sa osnivačkim kapitalom u iznosu od 2.000 KM. ZU Specijalistički centar „Banja Vrućica“ Teslić je upisana u Sudski registar 17.09.2019. godine u Osnovnom sudu u Doboju. Odlukom o izmjeni osnivačkog akta od 03.10.2019. godine osnovni kapital je povećan na 52.000 KM.

Bilans stanja	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Učešće u kapitalu		
Zdravstvena ustanova Specijalistički centar „Banja Vrućica“	52.000	52.000
Ukupno učešće u kapitalu	52.000	52.000

33. Upravljanje finansijskim rizicima

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima, kao što su kreditni rizik i rizik likvidnosti. Upravljanje finansijskim rizicima je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih efekata na finansijske performanse Društva u uslovima nepredvidivosti kretanja na finansijskim tržištima.

Društvo ne koristi finansijske instrumente zaštite od efekata finansijskih rizika na poslovanje obzirom da takvi instrumenti nisu u široj upotrebi, niti postoji organizovano tržište ovih instrumenata u Republici Srpskoj.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi moglo dovesti do finansijskog gubitka Društva. Kreditni rizik obuhvata dugoročne finansijske plasmane, kratkoročne finansijske plasmane i potraživanja.

Društvo nema značajnu koncentraciju kreditnog rizika, obzirom da se plasmani i njegova potraživanja odnose na veći broj kupaca.

Rizik likvidnosti

Rukovodstvo Društva upravlja rizikom likvidnosti na način koji mu obezbjeđuje da u svakom trenutku ispunjava svoje obaveze. Rizikom likvidnosti se upravlja održavanjem odgovarajućih novčanih rezervi, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa dospjeća finansijskih sredstava i obaveza.

Upravljanje rizikom kapitala

Upravljanje rizikom kapitala služi rukovodstvu Društva da očuva mogućnost poslovanja po principu stalnosti poslovanja, istovremeno maksimizirajući prinose vlasnicima i drugim interesnim stranama putem optimizacije odnosa duga i kapitala.

Rukovodstvo Društva analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto zaduženosti i ukupnog kapitala. Neto zaduženost se obračunava tako što se ukupne finansijske obaveze, kratkoročne i dugoročne, umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupan kapital predstavlja zbir svih kategorija kapitala prikazanih u bilansu stanja i neto zaduženosti.

Upravljanje rizikom kapitala	31.12.2023. u KM	31.12.2022. u KM
Ukupna zaduženost	2.915.125	4.370.729
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	(5.732.210)	(7.201.971)
Neto zaduženost	(2.817.085)	(2.831.242)
Kapital	63.326.639	56.839.379
Ukupan kapital	60.509.554	54.008.137
Pokazatelj zaduženosti	n/p	n/p

34. Poreski rizici

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na plate (obavezne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznjetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

Društvo je u toku 2023. godine nije imalo poresku kontrolu.

35. Događaji nakon datuma izvještavanja

Nakon 31. decembra 2023. godine, prema izjavama Uprave ne postoje događaji koji mogu uticati na finansijske izvještaje i izmjene istih.

Rat u Ukrajini u periodu izrade ovog izvještaja nema uticaj na poslovanje Društva dok je efekte u narednom periodu teško procijeniti.

36. Sudski sporovi

Procijenjena vrijednost sudskih sporova koji se na dan 31. decembra 2023. godine vode protiv Društva iznosi 64.231 KM i odnose se na jedan sudski spor. Društvo redovno prati i procjenjuje ishod sudskih sporova i ne očekuje značajne odlive po osnovu istih.

Društvo se javlja kao tužilac u jednom sudskom sporu sa ukupnom procijenjenom vrijednosti od 960 KM.

Odgovorno lice